

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

7 november 2002

ONTWERP VAN DECREET

**tot wijziging van het decreet van 18 mei 1999
houdende oprichting van een Herplaatsingsfonds**

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	7
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	11
Advies van de Raad van State	19
Ontwerp van decreet	29

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit decreet beoogt de uitbreiding van het toepassingsgebied van het Herplaatsingsfonds tot ondernemingen waaraan een gerechtelijk akkoord werd toegestaan en aan bedrijven in moeilijkheden die – zonder dat er reeds een gerechtelijk akkoord hoeft uitgesproken te zijn – voldoen aan de belangrijkste voorwaarden van het gerechtelijk akkoord. Het betreft hier ondernemingen in moeilijkheden die tijdelijk hun schulden niet kunnen voldoen of waarvan de continuïteit bedreigd wordt door moeilijkheden die op min of meer korte termijn kunnen leiden tot het ophouden van betalen, maar die in tegenstelling tot wat voor een gerechtelijk akkoord geldt, niet hoeven te bewijzen dat de financiële toestand van de onderneming nog kan worden gesaaneerd en het economisch herstel ervan nog mogelijk lijkt.

1. Situering

Sedert het begin van 2001 is er een algemene groeivertraging ingetreden die versterkt werd door de dramatische gebeurtenissen van 11 september 2001. Deze toestand brengt een nieuwe golf van herstructureringen en bedrijfssluitingen met zich mee, waar veelal personeelsafvloeiingen mee gemeoid zijn.

Waar deze evolutie op lange termijn niet per se als negatief of bedreigend moet worden opgevat – het verleden leert dat economische transformaties kunnen leiden tot de ontwikkeling of versterking van nieuwe economische activiteiten met een groot werkgelegenheidspotentieel, bovendien worden de eerste tekenen van herstel zichtbaar – , stelt ze op korte termijn nochtans de vraag naar het optimaliseren van het behoud van de competenties van de betrokken werknemers. Hiervoor is er een activerende en kort-op-de-bal-spelende aanpak nodig. De ervaring leert immers dat het veel moeilijker en duurder is om langdurig werklozen terug uit de inactiviteit te halen. Krachtens de institutionele bevoegdheidsverdeling liggen de verantwoordelijkheden met betrekking tot een activerend beleid bij uitstek bij de Vlaamse overheid. Zowel het domein van de (her)plaatsing als het domein van de (beroeps)opleiding behoren tot de bevoegdheden van de Vlaamse regering. Bijgevolg dringt zich een weloverwogen inzet van deze instrumenten ten aan-

zien van de geschetste socio-economische ontwikkelingen op.

Een belangrijk instrument dat in dit kader kan ingezet worden, is het Herplaatsingsfonds.

Dit fonds biedt de mogelijkheid om “outplacement” aan te bieden aan de (ex-)werknemers van ondernemingen die getroffen zijn door een faillissement of van vzw's die het voorwerp zijn van gerechtelijke ontbinding.

De werking van dit Herplaatsingsfonds dient evenwel geoptimaliseerd te worden in het licht van de huidige socio-economische toestand. De voorgestelde wijziging wordt hierna eerst gekaderd in de historiek van het Herplaatsingsfonds.

2. Historiek

In april 1996 werd een voorstel van decreet houdende oprichting van een Herplaatsingsfonds ingediend bij het Vlaams Parlement. Dit voorstel van decreet bepaalde in artikel 3 dat het fonds tot opdracht had de herplaatsing te bevorderen van werknemers die werkloos zijn gesteld ingevolge een faillissement, een gerechtelijk akkoord door boedelafstand of een sluiting van de onderneming.

Dit voorstel van decreet werd voor advies aan de SERV voorgelegd, die op 10 maart 1999 advies uitbracht. De Raad stelde uitdrukkelijk dat de overheid zich diende te concentreren op die bedrijven waar in beginsel geen middelen voor outplacement voorhanden zijn, namelijk bedrijven getroffen door falen en vzw's die gerechtelijk ontbonden worden. Rekening houdend met dit advies werd het oorspronkelijke voorstel van decreet geamendeerd en het toepassingsgebied ingeperkt, wat leidde tot het decreet van 18 mei 1999 houdende de oprichting van een Herplaatsingsfonds.

In artikel 3 van dit decreet wordt expliciet gesteld dat het fonds de opdracht heeft de herplaatsing te bevorderen van werknemers die werkloos zijn gesteld ingevolge een faillissement van een onderneming of een gerechtelijke ontbinding van een vzw.

Op 8 maart 2002 heeft de Vlaamse regering het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 18 mei 1999 houdende oprichting van een Herplaatsingsfonds principieel goedgekeurd en de Vlaamse minister bevoegd voor het tewerkstellingsbeleid gemachtigd over voornoemd voorontwerp het advies van de SERV in te winnen.

Op 15 mei 2002 heeft de SERV een advies uitgebracht. In dit advies wordt – in tegenstelling met het advies dd. 18 mei 1999 – voor een verregaande verruiming van het toepassingsgebied gepleit. De SERV adviseert om het toepassingsgebied uit te breiden tot de werknemers die werkloos zijn gesteld ingevolge een gerechtelijk akkoord en werknemers die werkloos zijn gesteld in een onderneming in moeilijkheden die – zonder dat er reeds een gerechtelijk akkoord hoeft uitgesproken te zijn – voldoet aan de belangrijkste voorwaarden van het gerechtelijk akkoord.

Op 28 juni 2002 heeft de Vlaamse regering – rekening houdend met het voormeld SERV-advies dd. 15 mei 2002 – het (gewijzigd) voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 18 mei 1999 houdende oprichting van een Herplaatsingsfonds principieel goedgekeurd en de Vlaamse minister bevoegd voor het tewerkstellingsbeleid gemachtigd over voornoemd voorontwerp het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mede te delen binnen één maand. Rekening houdend met voormeld SERV-advies wordt het toepassingsgebied van het voorontwerp van decreet verruimd tot ondernemingen die tijdelijk hun schulden niet kunnen voldoen of waarvan de continuïteit bedreigd wordt door moeilijkheden die op min of meer korte termijn kunnen leiden tot het ophouden van betalen, op voorwaarde dat het bedrijf het bewijs levert dat het onvoldoende financiële middelen heeft om zelf een outplacementbegeleiding te financieren.

Op 26 september 2002 bracht de Raad van State zijn advies uit (33.830/1).

Op 18 oktober 2002 heeft de Vlaamse regering het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 18 mei 1999 houdende oprichting van een Herplaatsingsfonds en de bijbehorende memorie van toelichting definitief goedgekeurd en de Vlaamse minister, bevoegd voor het tewerkstellingsbeleid, gemachtigd dit ontwerp van decreet en de bijbehorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

3. Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Artikel 1 van het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 18 mei 1999 houdende

oprichting van een Herplaatsingsfonds bepaalt dat het een gewestaangelegenheid betreft en herneemt terzake de bepaling van artikel 1 van het decreet van 18 mei 1999.

Artikel 2

In artikel 2 wordt de opdracht van het Herplaatsingsfonds verruimd tot de werknemers die werkloos zijn gesteld ingevolge een gerechtelijk akkoord en werknemers die werkloos zijn gesteld in een onderneming in moeilijkheden die – zonder dat er reeds een gerechtelijk akkoord hoeft uitgesproken te zijn – voldoen aan de belangrijkste voorwaarden van het gerechtelijk akkoord. Het betreft hier ondernemingen in moeilijkheden die tijdelijk hun schulden niet kunnen voldoen of waarvan de continuïteit bedreigd wordt door moeilijkheden die op min of meer korte termijn kunnen leiden tot het ophouden van betalen, maar die in tegenstelling tot wat voor een gerechtelijk akkoord geldt, niet hoeven te bewijzen dat de financiële toestand van de onderneming nog kan worden gesaneerd en het economisch herstel ervan nog mogelijk lijkt.

Naar aanleiding van recente herstructureringen en personeelsafvloeiingen heeft men moeten vaststellen dat het Herplaatsingsfonds in deze gevallen geen sociaal vangnet kon aanreiken voor de ontslagen werknemers, zelfs wanneer de bedrijven in herstructurering niet zelf over middelen beschikten om een sociaal plan op te stellen en uit te voeren.

Het feit dat de werkgever niet kan bewijzen dat de onderneming kan worden gesaneerd, hoeft op zich een tegemoetkoming vanuit het Herplaatsingsfonds aan de ontslagen werknemers niet in de weg te staan. In vele gevallen zal het hier gaan om bedrijven die uiteindelijk toch afstevenen op een gerechtelijk akkoord of op een faillissement. Het is onrechtvaardig om de mensen die worden ontslagen voorafgaand aan het gerechtelijk akkoord of aan het faillissement, anders te behandelen dan de personen ontslagen erna.

Er wordt gekozen voor een stringente en bewaakte uitbreiding die volledig in de lijn ligt van de actuele toepassing. Slechts wanneer objectief kan worden vastgesteld ofwel door een uitspraak van een rechtbank (cf. gerechtelijk akkoord of faillissement) ofwel uit het dossier zelf (voor bedrijven die – zonder dat er reeds een gerechtelijk akkoord hoeft uitgesproken te zijn – voldoen aan de belangrijkste voorwaarden van het gerechtelijk akkoord) dat het

bedrijf over geen middelen meer beschikt om een sociaal plan uit te voeren, kan de overheid in de plaats treden van de werkgever om de begeleiding van de ontslagen werknemers te subsidiëren. Het principe blijft hierbij dat de werkgever in eerste instantie zelf dient in te staan voor het bekostigen van een sociaal plan in geval van collectief ontslag.

De uitbreiding moet dan ook de voorgaande toets kunnen doorstaan, te weten de objectieve onmogelijkheid van de werkgever om een sociaal plan te bekostigen. Aan de grond van dit principe kan niet worden geraakt, anders dreigt men zoals vermeld enerzijds de fundamentele van het sociaal overleg te ondergraven en anderzijds dreigt men werkgevers aan te moedigen hun kosten af te wentelen op de overheid. De voorliggende uitbreiding kan deze toets doorstaan.

1. *Uitbreiding naar gerechtelijk akkoord*

Het gerechtelijk akkoord heeft dit met het faillissement gemeen dat er door een officiële instantie – de rechtbank van koophandel – wordt vastgesteld dat het bedrijf zijn schulden niet kan voldoen en dat de continuïteit van de onderneming bedreigd is. In tegenstelling tot het faillissement, kan een gerechtelijk akkoord alleen worden toegestaan indien de financiële toestand van de onderneming kan worden gesaneerd en het economisch herstel ervan mogelijk lijkt.

Bovendien is een uitbreiding tot het gerechtelijk akkoord ook verantwoord vanuit nog een ander uitgangspunt. Het gerechtelijk akkoord blijkt in een groot aantal gevallen uiteindelijk toch nog te leiden tot een faillissement. In vele gevallen reageren de bedrijven pas als het te laat is en een faillissement toch onafwendbaar is.

In een groot aantal gevallen gaat het bedrijf toch nog failliet na het bekomen van een gerechtelijk akkoord. Zo krijgt men twee ‘ontslaggolven’; een eerste naar aanleiding van de herstructurering opgelegd naar aanleiding van het gerechtelijk akkoord en een tweede golf naar aanleiding van het faillissement. Volgens het huidige toepassingsgebied hebben alleen de personen ontslagen naar aanleiding van het faillissement, recht op een tegemoetkoming vanuit het Herplaatsingsfonds, de personen die ontslagen zijn naar aanleiding van het gerechtelijk akkoord hebben geen recht op een tegemoetkoming, vermits ze niet meer in dienst zijn van het bedrijf op het ogenblik van het faillissement. Om deze mogelijk ongelijke behandeling te vermijden, is een uitbreiding van het toepassings-

gebied tot het gerechtelijk akkoord verantwoord en zelfs aangewezen.

2. *Uitbreiding naar ondernemingen in moeilijkheden die voldoen aan de voornaamste voorwaarden van het gerechtelijk akkoord*

Ten einde objectief te kunnen vaststellen dat het bedrijf werkelijk over geen middelen meer beschikt om zelf de outplacementbegeleiding van de ontslagen werknemers te financieren, wordt er een drievoudige filter ingebouwd waarbij:

- de onderneming zal dienen te attesteren dat ze effectief in moeilijkheden verkeert¹;
- de onderneming zal moeten aantonen dat ze aan de voornaamste voorwaarden van het gerechtelijk akkoord beantwoordt²;
- er verplicht een sociaal plan zal moeten toegevoegd worden dat is medeondertekend door de representatieve werknemersorganisaties.

Aldus worden er maximale garanties ingebouwd om te voorkomen dat gezonde bedrijven de kosten van hun sociaal passief zouden afwentelen op de overheid. Het gaat hier dus zowel om bedrijven in moeilijkheden die in aanmerking komen voor gerechtelijk akkoord of reeds een akkoord bekomen hebben, als om bedrijven die aan de voornaamste voorwaarden van het gerechtelijk akkoord voldoen, maar die niet meer kunnen worden gesaneerd. De Vlaamse regering dient hierbij, na advies van de SERV, te bepalen welke concrete bewijsstukken zullen moeten overgemaakt worden.

¹ cf. het attest van erkenning als onderneming in moeilijkheden afgeleverd door de federale Minister van Tewerkstelling en Arbeid, overeenkomstig het koninklijk besluit van 7 december 1992 betreffende de toekenning van werkloosheidsuitkeringen in geval van conventioneel brugpensioen, of overeenkomstig het koninklijk besluit van 21 maart 1997 houdende uitvoering van artikel 9 van het koninklijk besluit van 24 februari 1997 houdende nadere voorwaarden met betrekking tot de tewerkstellingsakkoorden in toepassing van de artikelen 7, § 2, 30, § 2 en 33 van de wet van 26 juli 1996 tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen.

² dwz. dat de onderneming tijdelijk zijn schulden niet kan voldoen of indien de continuïteit van de onderneming bedreigd wordt door moeilijkheden die op min of meer korte termijn kunnen leiden tot het ophouden van betalen

Artikel 3

Artikel 3 stipuleert wie de aanvraag moet doen en hoe deze dient te gebeuren. Ten einde willekeur te voorkomen bij de toewijzing van de tegemoetkoming aan de betrokken ex-werknemers, wordt bepaald dat de aanvraag mede dient te worden ondertekend door de representatieve werknemersorganisaties wanneer de aanvraag slechts betrekking heeft op een deel van de ontslagen werknemers.

Wordt de tegemoetkoming gevraagd voor alle ex-werknemers, dan kan er vanzelfsprekend van willekeur geen sprake zijn en kan de curator, de vereffenaar, de commissaris, de overnemer, respectievelijk de werkgever de aanvraag alleen indienen, zonder medeondertekening door de representatieve werknemersorganisaties.

Er dient bovendien verplicht een sociaal plan te worden toegevoegd dat is medeondertekend door de representatieve werknemersorganisaties. Dit biedt de garantie dat de werknemersorganisaties een soort van vetorecht hebben om in te grijpen wanneer zou blijken dat de maatregel van het Herplaatsingsfonds ten nadele van de (ex-)werknemers wordt misbruikt door de (ex-)werkgever om bijvoorbeeld de kosten van een herstructurering mede te laten financieren door de overheid. De Vlaamse regering bepaalt bovendien de concrete modaliteiten van de aanvraagprocedure.

Artikel 4

Artikel 4 vervolledigt de informatieverplichting in functie van de nieuwe opdracht.

Het betreft hier een louter technisch-juridische aanpassing, waarbij door de uitbreiding van het toepassingsgebied tot ondernemingen die niet failliet zijn, noch een gerechtelijk akkoord hebben verkregen, de informatieverplichting ook dient uitgebreid te worden naar de werkgever, gezien er bij deze bedrijven geen curator, noch een commissaris optreedt.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Patrick DEWAELE

*De Vlaamse minister van Werkgelegenheid
en Toerisme,*

Renaat LANDUYT

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

tot wijziging van het decreet van 18 mei 1999
houdende oprichting van een Herplaatsingsfonds

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Werkgelegenheid en Toerisme,

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Werkgelegenheid en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

In artikel 3 van het decreet van 18 mei 1999 houdende oprichting van een Herplaatsingsfonds wordt het eerste lid vervangen door wat volgt :

“Het fonds heeft tot opdracht de herplaatsing te bevorderen van werknemers die werkloos zijn gesteld :

1° ingevolge een faillissement ;

2° ingevolge een gerechtelijke ontbinding van een vereniging zonder winstoogmerk wegens kennelijk onvermogen ;

3° in een onderneming in moeilijkheden die voldoet aan de voorwaarde gesteld in artikel 9, § 1, eerste lid van de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijk akkoord en waarbij het bewijs geleverd werd dat het bedrijf onvoldoende financiële middelen heeft om zelf een outplacementbegeleiding te financieren.

De Vlaamse regering bepaalt, na advies van de SERV, de nadere modaliteiten.

Artikel 3

Artikel 4 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

“Artikel 4

De aanvraag tot tegemoetkoming dient bij het fonds te worden ingediend door de curator, de vereffenaar, de commissaris, de overnemer respectievelijk de werkgever en dient mede te worden ondertekend door de representatieve werknemersorganisaties indien de aanvraag slechts betrekking heeft op een deel van de ontslagen werknemers.”

De aanvraag gedaan voor een onderneming bedoeld in artikel 2, § 1, 3°, bevat een sociaal plan dat is goedgekeurd door de vereffenaar, de commissaris, de overnemer respectievelijk de werkgever en de representatieve werknemersorganisaties.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere modaliteiten van de aanvraagprocedure.”

Artikel 4

In artikel 5 van hetzelfde decreet wordt het eerste lid vervangen door wat volgt :

“De curator, de vereffenaar, de commissaris, de overnemer, respectievelijk de werkgever deelt aan het fonds de gegevens mee betreffende de organisatie die instaat voor de in artikel 3 bedoelde activiteiten.”

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

Patrick DEWAEL

De Vlaamse minister van Werkgelegenheid en Toerisme,

Renaat LANDUYT

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

erk door overleg

SERV

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

**ADVIES OVER HET VOORONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING
VAN HET DECREET VAN 18 MEI 1999 HOUDENDE OPRICHTING VAN
EEN HERPLAATSINGSFONDS**

15 mei 2002
DVV/am/051502

ke door overleg

INLEIDING

Bij brief van 14 maart 2002 heeft de Vlaamse Minister van Werkgelegenheid en Toerisme – de heer R. Landuyt – de Raad om advies gevraagd over een Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 18 mei 1999 houdende oprichting van een Herplaatsingsfonds.

Met dit Herplaatsingsfonds financiert de Vlaamse overheid outplacementbegeleiding voor werknemers die werkloos worden ingevolge een faillissement van een onderneming of een gerechtelijke ontbinding van een VZW wegens kennelijke staat van onvermogen.

Immers, in deze gevallen zijn er binnen de onderneming of VZW geen financiële middelen meer voorhanden om outplacement voor de ex-werknemers te financieren.

Bij de oprichting van het Herplaatsingsfonds werd er – overigens op voorstel van de SERV¹ - bewust voor gekozen om dit outplacement gefinancierd door de overheid, te beperken tot falingen van ondernemingen en gerechtelijke ontbinding van VZW's wegens kennelijke staat van onvermogen.

De bedoeling van voorliggend Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 18 mei 1999, is het toepassingsgebied van het Herplaatsingsfonds uit te breiden tot ondernemingen waaraan een gerechtelijk akkoord is toegekend.

Concreet impliceert dit dus dat voor werknemers die werkloos zijn geworden ingevolge een herstructurering opgelegd n.a.v. een gerechtelijk akkoord, beroep zou kunnen gedaan worden op tegemoetkoming vanuit het Herplaatsingsfonds.

Onder punt 1 van onderhavig advies geeft de Raad zijn visie weer m.b.t. de uitbreiding van het toepassingsgebied van het Herplaatsingsfonds.

Onder een tweede punt worden enkel meer punctuele overwegingen geformuleerd m.b.t. de toepassing van het instrument Herplaatsingsfonds.

door overleg

ADVIES

1. Visie van de Raad m.b.t. de uitbreiding van het toepassingsgebied van het Herplaatsingsfonds.

De Raad blijft het principiële uitgangspunt onderschrijven waarvan hij is uitgegaan in zijn advies van 10 maart 1999 m.b.t. de oprichting van een Herplaatsingsfonds. Dit uitgangspunt is dat de Vlaamse overheid zich moet concentreren op deze bedrijven waar in beginsel geen financiële middelen voor outplacement meer voorhanden zijn en dus ook het recht op outplacement en "employability" niet onderhandelbaar is.

In de Memorie van Toelichting bij voorliggend Voorontwerp van decreet wordt vastgesteld dat het Herplaatsingsfonds bij een aantal recente herstructureringen en personeelsafvloeiingen geen sociaal vangnet kon bieden omwille van de beperking van het toepassingsgebied en ondanks het feit dat de bedrijven in herstructurering niet zelf over de middelen beschikten om een sociaal plan op te stellen en uit te voeren.

Tevens wordt er in de Memorie op gewezen dat in heel wat gevallen een gerechtelijk akkoord toch uitmondt in een faillissement. Dit leidt in de praktijk vaak tot twee "golven van ontslagen" van personeel, nl. een eerste ingevolge de herstructurering opgelegd n.a.v. het gerechtelijk akkoord en een tweede golf n.a.v. het faillissement. De werknemers die getroffen worden door de eerste golf komen momenteel niet in aanmerking voor een tegemoetkoming vanuit het Herplaatsingsfonds. Dit kan inderdaad leiden tot een sociaal ongelijke behandeling van getroffen werknemers.

Met name ook gelet op dit laatste, kan de Raad de in het Voorontwerp van decreet voorgestelde uitbreiding van het toepassingsgebied van het Herplaatsingsfonds tot ondernemingen waaraan een gerechtelijk akkoord is toegekend, onderschrijven.

Om deze uitbreiding in overeenstemming te brengen met bovenvermeld uitgangspunt van de Raad, met name dat de Vlaamse overheid zich moet concentreren op insolvabele bedrijven, stelt de Raad wel voor dat door de aangestelde commissaris zou geattesteerd worden dat er binnen de betrokken onderneming geen financiële middelen beschikbaar zijn om outplacement te financieren.

Inzake de betrokkenheid hierbij van de werknemers, stelt de Raad voor dat zou voortgebouwd worden op de specifieke procedure die voorzien is in de CAO Nr. 32 quinquies van de Nationale Arbeidsraad voor de eventuele heronderhandeling van de arbeidsvoorwaarden bij overname na gerechtelijk akkoord.

Concreet stelt de Raad voor dat voor ondernemingen met syndicale afvaardiging de aanvraag tot tegemoetkoming vanuit het Herplaatsingsfonds mee zou worden onderschreven door de werknemersorganisaties vertegenwoordigd in de syndicale afvaardiging.

le door overleg

Bij ontstentenis van een syndicale afvaardiging, stelt de Raad voor dat de aanvraag mee zou worden onderschreven door de werknemersorganisaties vertegenwoordigd in het betrokken STC of door de vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties die zetelen in de Begeleidingscommissie Herplaatsingsfonds.

Naast de voorgestelde uitbreiding van het toepassingsgebied tot ondernemingen waaraan een gerechtelijk akkoord is toegestaan, is de Raad van mening dat nog twee bijkomende uitbreidingen van het toepassingsgebied van het Herplaatsingsfonds, aangewezen zijn :

- voor de ex-werknemers van ondernemingen in zware financiële moeilijkheden, maar die dus niet failliet zijn verklaard en waaraan dus geen gerechtelijk akkoord is toegestaan.

De Raad wijst erop dat hierbij wel zal moeten voorzien worden in garanties dat het werkelijk gaat om insolvable ondernemingen, waar geen middelen voor outplacement meer voorhanden zijn ;

- voor de ontslagen werknemers van ondernemingen die geen daden van koophandel stellen.

Er bestaat een groep van ondernemingen (vrije beroepen ; ambachtslieden ; land- en tuinbouw ; ...) die geen daden van koophandel stellen en die bijgevolg ook niet ressorteren onder de faillissementswetgeving en die ook niet in aanmerking komen voor een eventueel gerechtelijk akkoord.

De werknemers van deze ondernemingen kunnen momenteel dan ook niet terugvallen op de mogelijkheden geboden door het Herplaatsingsfonds.

De Raad stelt voor dat de bevoegde Vlaamse Minister – op advies van de Begeleidingscommissie – ten behoeve van de ex-werknemers van voornoemde ondernemingen (cf. in zware financiële moeilijkheden ; ondernemingen die geen daden van koophandel stellen), op basis van vooraf vastgelegde algemene criteria, tegemoetkomingen vanuit het Herplaatsingsfonds kan toekennen.

Gezien de overlegorganen binnen een onderneming of VZW normaal blijven functioneren in geval er geen faillissement of gerechtelijke ontbinding is, moet voor de voorgestelde uitbreidingen van het toepassingsgebied ook in een aangepaste formule worden voorzien voor de paritaire begeleiding van het outplacementgebeuren en de paritaire keuze van het outplacementbureau door de ondernemingsraad, bij ontstentenis ervan door de syndicale afvaardiging en bij ontstentenis ervan door een bijzondere stuurgroep (cf. regeling in geval van faillissement of gerechtelijke ontbinding).

De Raad meent wel dat de voorgestelde uitbreidingen – gelet ook op het groeiend aantal aanvragen tot tegemoetkoming voor ex-werknemers van gefailleerde ondernemingen – slechts zin hebben indien voldoende budgettaire middelen voor het Herplaatsingsfonds voorzien worden.

sterk door overleg

2. Enkele meer punctuele overwegingen m.b.t. de toepassing van het instrument Herplaatsingsfonds.

2.1. *m.b.t. de vereiste van een sociaal plan.*

Het artikel 4 van het decreet van 18 mei 1999 bepaalt dat een aanvraag tot tegemoetkoming vanuit het Herplaatsingsfonds een sociaal plan moet bevatten dat is goedgekeurd door de curator, de vereffenaar of de overnemer en door de representatieve werknemersorganisaties.

In geval van faillissement van een onderneming of gerechtelijke ontbinding van een VZW wegens kennelijke staat van onvermogen, zijn er evenwel in de onderneming of VZW in beginsel geen middelen meer om een sociaal plan te financieren.

In de praktijk zal het er vrijwel steeds op neerkomen dat het sociaal plan zich beperkt tot de gevraagde tegemoetkoming vanuit het Herplaatsingsfonds.

Hetzelfde zal overigens meestal gelden voor ondernemingen waaraan een gerechtelijk akkoord wordt toegestaan.

Vanuit voorgaande vaststelling, stelt de Raad voor dat aan de voorwaarde m.b.t. een sociaal plan ook kan voldaan worden door een verklaring dat het sociaal plan beperkt is tot de gevraagde tegemoetkoming van het Herplaatsingsfonds.

In geval van aanvragen voor tegemoetkoming n.a.v. het faillissement van een onderneming of de vereffening van een VZW, kan een onderscheid gemaakt worden naargelang de aanvraag betrekking heeft op alle ex-werknemers van de betrokken onderneming of VZW dan wel op een gedeelte ervan.

Indien de aanvraag betrekking heeft op alle ex-werknemers, is de Raad van mening dat de aanvraag kan gebeuren door de curator of vereffenaar zonder dat deze aanvraag de goedkeuring vereist van de werknemersorganisaties.

Wel dient de betrokkenheid van de werknemersorganisaties gegarandeerd te blijven bij de concrete uitvoering van het outplacement, door ze van bij de aanvang op te nemen in de stuurgroep die het outplacementbureau aanduidt en het outplacementgebeuren begeleidt.

Indien de aanvraag betrekking heeft op een gedeelte van de ex-werknemers, stelt de Raad voor dat de aanvraag mee dient onderschreven te worden door de representatieve werknemersorganisaties die vertegenwoordigd waren in de ondernemingsraad of bij ontstentenis van een ondernemingsraad, de syndicale afvaardiging voor de categorie van personen waarvoor de tegemoetkoming wordt gevraagd (arbeiders en/of bedienden) of bij ontstentenis van een ondernemingsraad of een syndicale afvaardiging, de representatieve werknemersorganisaties vertegenwoordigd in het betrokken STC of door de vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties die zetelen in de Begeleidingscommissie Herplaatsingsfonds.

In geval van aanvragen voor tegemoetkoming n.a.v. een gerechtelijk akkoord, dient de procedure gevolgd waarnaar verwezen wordt onder punt 1. van dit advies hiervoor.

terk door overleg

2.2. *m.b.t. het snel opstarten van de outplacementbegeleiding.*

Zowel in zijn advies van 10 maart 1999 m.b.t. de oprichting van een Herplaatsingsfonds als in zijn advies van 8 december 1999 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit inzake het Herplaatsingsfonds¹, heeft de Raad het belang en de noodzaak benadrukt van het snel starten met de outplacementbegeleiding volgend op de faling of gerechtelijke ontbinding.

De Raad wenst dit belang nogmaals te onderstrepen en tevens de pro-actieve aanpak toe te juichen die de Administratie Werkgelegenheid in deze hanteert.

2.3. *m.b.t. de aanwending van de middelen van het Herplaatsingsfonds voor opleiding resp. erkenning van verworven competenties.*

De middelen van het Herplaatsingsfonds dienen gebruikt te worden voor outplacementbegeleiding.

In de adviezen die de Raad reeds m.b.t. het Herplaatsingsfonds heeft geformuleerd (cf. supra), werd voorgesteld om de middelen van het Herplaatsingsfonds – waar aangewezen – ook te gebruiken om opleiding te financieren.

Dit was en is overigens ook de ratio voor de verhoogde tegemoetkomingen die bedoeld zijn om de moeilijkste categorieën van werkzoekenden opnieuw in de arbeidsmarkt te integreren.

De Raad stelt evenwel vast dat er momenteel nog onduidelijkheid is over het gebruik van tegemoetkomingen van het Herplaatsingsfonds voor het financieren van opleidingsakties.

De Raad pleit ervoor dat hierrond op korte termijn duidelijkheid zou gebracht worden en dat zowel wat betreft de basistegemoetkoming als voor de verhoogde tegemoetkoming zou worden uitgeklaard in welke mate de middelen ook voor opleiding kunnen gebruikt worden.

Op dezelfde wijze moet er ook duidelijkheid komen over de mogelijkheden om de outplacementmiddelen in te zetten voor procedures van inschatting, erkenning en herkenning van verworven competenties.

Ruimer stelt zich inzake EVC (Erkenning Verworven Competenties) de vraag op welke wijze dit globaal wordt ingebouwd in het outplacementbeleid. Terzake verwijst de Raad naar het beleidskader EVC van november 2001, waarin concreet werd gesteld dat de met ontslag bedreigde werknemers een prioritaire doelgroep vormen voor loopbaanheroriëntering en EVC.

In het bijzonder voor de gevallen van falingen en gerechtelijke ontbinding van een VZW wegens kennelijke staat van onvermogen, werd voorgesteld na te gaan hoe EVC kan worden toegepast in outplacementbegeleiding.

¹ SERV : Advies over het Ontwerp van Besluit van de Vlaamse regering tot uitvoering van het Decreet van 18 mei 1999 houdende oprichting van een Herplaatsingsfonds, 8 december 1999.

Inmiddels werd de SERV reeds om advies gevraagd over de invoering van bedoeld beleidskader via prioritaire projecten.

De Raad zal in het kader van dit advies bekijken op welke wijze vanuit het Herplaatsingsfonds op deze uitdaging kan worden ingespeeld.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 33.830/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 16 juli 2002 door de Vlaamse minister van Werkgelegenheid en Toerisme verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "tot wijziging van het decreet van 18 mei 1999 houdende oprichting van een Herplaatsingsfonds", heeft op 26 september 2002 het volgende advies gegeven :

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe de opdracht te verruimen van het Herplaatsingsfonds, dat bij het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap is opgericht bij het decreet van 18 mei 1999 houdende oprichting van een Herplaatsingsfonds.

De opdracht van het Herplaatsingsfonds wordt uitgebreid tot het bevorderen van de herplaatsing van werknemers die werkloos zijn geworden "in een onderneming in moeilijkheden die voldoet aan de voorwaarde gesteld in artikel 9, § 1, eerste lid, van de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijk akkoord en waarbij het bewijs geleverd werd dat het bedrijf onvoldoende financiële middelen heeft om zelf een outplacementbegeleiding te financieren" (ontworpen artikel 3, eerste lid, 3°, van het decreet van 18 mei 1999, onder artikel 2 van het ontwerp). De Vlaamse regering wordt belast met het bepalen van de "nadere modaliteiten" na daaromtrent het advies te hebben ingewonnen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (ontworpen artikel 3, tweede lid, van het decreet van 18 mei 1999, onder artikel 2 van het ontwerp).

De aanvraag tot tegemoetkoming van het Herplaatsingsfonds dient voortaan mede te worden ondertekend door de representatieve werknemersorganisaties indien de aanvraag slechts betrekking heeft op een deel van de ontslagen werknemers (ontworpen artikel 4, eerste lid, van het decreet van 18 mei 1999, onder artikel 3 van het ontwerp). Aanvragen gedaan voor een onderneming, bedoeld in het ontworpen artikel 3, eerste lid, 3°, van het decreet van 18 mei 1999, dienen een sociaal plan te bevatten, dat is goedgekeurd door de vereffenaar, de commissaris, de overnemer, respectievelijk de werkgever en de representatieve werknemersorganisaties (ontworpen artikel 4, tweede lid, van het decreet van 18 mei 1999, onder artikel 3 van het ontwerp).

Tot slot wordt de omschrijving van de mededelingsplicht, bedoeld in artikel 5, eerste lid, van het decreet van 18 mei 1999, aangepast, rekening houdend met de wijzigingen die het ontwerp beoogt aan te brengen in het decreet (artikel 4 van het ontwerp).

het decreet.

Het is weliswaar zo dat ervan zou kunnen worden uitgegaan dat de ondernemingen die een gerechtelijk akkoord hebben verkregen, onder de toepassing vallen van het ontworpen artikel 3, eerste lid, 3°, van het decreet, aangezien zij kunnen worden geacht te zullen voldoen aan de in die bepaling vermelde voorwaarde. De ontworpen regeling zou evenwel aan duidelijkheid winnen indien in het ontworpen artikel 3, eerste lid, van het decreet op een meer expliciete wijze melding zou worden gemaakt van de ondernemingen die reeds een gerechtelijk akkoord hebben verkregen. In dat geval kan dan tevens worden verduidelijkt in welke mate de bepalingen betreffende, eensdeels, het bewijs waarvan melding wordt gemaakt in het ontworpen artikel 3, eerste lid, 3°, van het decreet, en, anderdeels, de voorwaarde die het ontworpen artikel 4, tweede lid, van het

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Werkgelegenheid en Toerisme ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Werkgelegenheid en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

Artikel 3 van het decreet van 18 mei 1999 houdende oprichting van een Herplaatsingsfonds wordt vervangen door wat volgt :

" Artikel 3

" § 1. Het fonds heeft tot opdracht de herplaatsing te bevorderen van werknemers die werkloos zijn gesteld :

- 1° ingevolge een faillissement van een onderneming ;
- 2° ingevolge een gerechtelijke ontbinding van een vereniging zonder winstoogmerk wegens kennelijk onvermogen ;
- 3° in een onderneming waaraan een gerechtelijk akkoord werd toegestaan ;
- 4° in een onderneming in moeilijkheden die voldoet aan de voorwaarde gesteld in artikel 9, § 1, eerste lid, van de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijk akkoord en waarbij het bewijs geleverd werd dat de onderneming onvol-

doende financiële middelen heeft om zelf een outplacementbegeleiding te financieren. De Vlaamse regering bepaalt, na advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, de nadere regels met betrekking tot het leveren van het bewijs dat voldaan is aan voormelde voorwaarden.

§ 2. Het fonds staat in voor de betaling van de kosten die aan de activiteiten inzake herplaatsing verbonden zijn. De Vlaamse regering bepaalt, na advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, welke activiteiten kunnen bijdragen tot de herplaatsing van de in § 1 bedoelde werknemers, welke categorieën van personen met werknemers kunnen worden gelijkgesteld, alsook de voorwaarden en regels met betrekking tot de betaling van de kosten."

Artikel 3

Artikel 4 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

"Artikel 4

De aanvraag tot tegemoetkoming dient bij het fonds te worden ingediend door de curator, de vereffenaar, de commissaris, de overnemer, respectievelijk de werkgever en dient mede te worden ondertekend door de representatieve werknemersorganisaties die vertegenwoordigd waren in de ondernemingsraad of bij ontstentenis van een ondernemingsraad, de syndicale afvaardiging voor de categorie van personen waarvoor de tegemoetkoming wordt aangevraagd of bij ontstentenis van een ondernemingsraad en een syndicale afvaardiging, de representatieve werknemersorganisaties vertegenwoordigd in het Subregionale Tewerkstellingscomité of in het bevoegde paritair comité, indien de aanvraag slechts betrekking heeft op een deel van de ontslagen werknemers.

De aanvraag gedaan voor een onderneming bedoeld in artikel 3, § 1, 3°, of 3, § 1, 4°, bevat een sociaal plan dat is goedgekeurd door de vereffenaar, de commissaris, de overnemer, respectievelijk de werkgever en de voormelde representatieve werknemersorganisaties.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels van de aanvraagprocedure."

Artikel 4

Artikel 5, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt vervangen als volgt :

“De curator, de vereffenaar, de commissaris, de overnemer, respectievelijk de werkgever deelt aan het fonds de gegevens mee betreffende de organisatie die instaat voor de in artikel 3 bedoelde activiteiten.”.

Brussel, 18 oktober 2002.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Patrick DEWAELE

*De Vlaamse minister van Werkgelegenheid
en Toerisme,*

Renaat LANDUYT
